

Kansen in Jiangsu

BOM doet marktonderzoek
in provincie Jiangsu, China

www.bom.nl/internationaliseren

Inhoudsopgave

	pagina
1. Introductie	4
Over China	5
De bewogen geschiedenis van China	5
Enorme economische ontwikkelingen	6
Verder kijken dan Beijing en Shanghai	7
Aantrekkelijke omstandigheden in Jiangsu	8
De belangrijkste industriële sectoren in Jiangsu	9
Geen quick win	11
 2. Zakendoen met China	 12
Key facts & Figures	13
Infrastructuur: bereikbaarheid en verbindingen	17
Wet & Regelgeving	18
(bijzonderheden voor relevante sectoren)	
Sociaal-cultureel	27
 3. Sectoren: HTSM, Agrifood en Life Sciences	 34
Sector: HTSM (Hightech Systemen en Materialen)	35
Sector: Agrifood	38
Sector: Life Sciences & Health	40
 4. Dit is de BOM	 43
BOM Internationaliseren	44

Introductie

China is immens. Het is groot, druk, ambitieus, verrassend, rijk & arm, spannend en intrigerend. De clichés zijn waar. China is in oppervlakte 220 keer groter dan Nederland en er zijn zo'n vijftig verschillende culturen, waarvan de Han-cultuur de grootste is. Er zijn meer dan 100 steden met meer dan een miljoen inwoners.

Nederland **x 220 = China**

Over China

Iedere provincie, regio of stad kan al een afzetmarkt op zich zijn, met grote welvaart- en koopkrachtverschillen, gedragscodes, regels en gebruiken. Als opkomende markt biedt China in commercieel opzicht veel kansen voor Nederlandse bedrijven. Er zijn genoeg redenen om te investeren, maar een goede voorbereiding en een hoge dosis geduld zijn essentieel om te slagen. China is een economische grootmacht, maar kent zeker nog geen transparante markteconomie. Het land staat bekend om haar moeilijk toegankelijke en complexe markt.

De bewogen geschiedenis van China

De Volksrepubliek China is op 1 oktober 1949 opgericht door Mao Zedong. Voor die tijd was China een keizerrijk met verschillende dynastieën, waarvan de Qing dynastie de laatste is. Na de oprichting van de Volksrepubliek in 1949 heeft China een moeilijke periode doorgemaakt. Op de Grote Sprong Voorwaarts (1958-1961) volgde een grote hongersnood, en van 1966-1976 vond de Culturele Revolutie plaats. Na Mao's overlijden in 1976 brak een nieuw tijdperk van normalisering aan, waarin de bevolking meer persoonlijke vrijheden en mogelijkheden kreeg.

De pragmatische leider Deng Xiaoping heeft de economie in de jaren 80 geliberaliseerd. Zijn visie was dat de markt gestuurd zou moeten worden door vraag en aanbod. Een socialistisch aspect hierin is dat de Chinese regering het tempo en de kernsectoren van de economische ontwikkeling blijft bepalen aan de hand van vijfjarenplannen. In 2001 trad China toe tot de Wereldhandelsorganisatie (WTO). De economische vooruitgang die werd ingezet, leidde tot een grote vooruitgang in de levensstandaard van velen, voornamelijk in het meer ontwikkelde oosten van het land.

Als opkomende markt biedt China in commercieel opzicht veel kansen voor Nederlandse bedrijven.

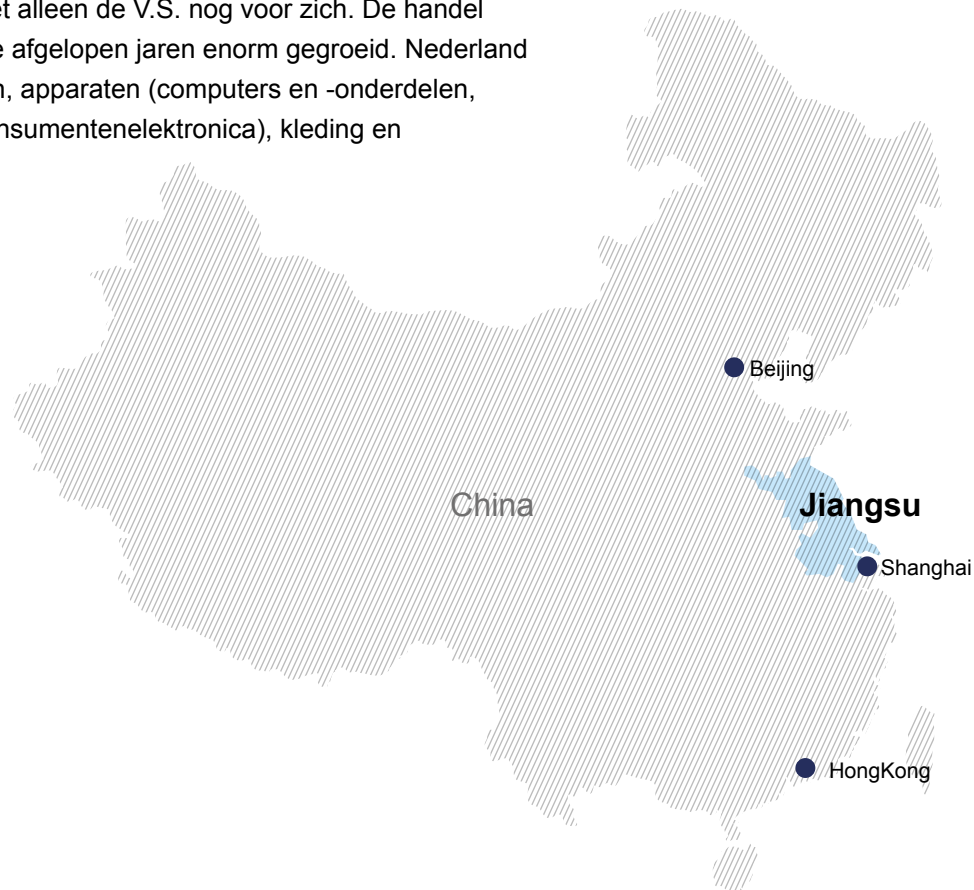
Enorme economische ontwikkelingen

De opmars van de Chinese economie is bijna onvoorstelbaar: in 1990 was het totale bbp van China nog niet de helft van dat van Nederland, maar voor de eeuwwisseling was China Nederland al voorbij. In de periode 1991-2010 was de gemiddelde jaarlijkse groei ruim 10 procent. De steeds sterker stijgende koopkracht van de Chinezen wakkert de vraag naar consumentengoederen aan.

Inmiddels heeft China Japan in dit opzicht achter zich gelaten. Het is nu de tweede economie ter wereld, met alleen de V.S. nog voor zich. De handel tussen Nederland en China is de afgelopen jaren enorm gegroeid. Nederland importeert vooral veel: fabricaten, apparaten (computers en -onderdelen, telecommunicatieapparatuur, consumentenelektronica), kleding en aanverwante artikelen.

Nederland

Verder kijken dan Beijing en Shanghai

China kent meer dan 100 steden met meer dan een miljoen inwoners. Het overgrote deel van deze steden is niet of nauwelijks bekend buiten het land. Het Nederlandse bedrijfsleven heeft haar weg naar China goed gevonden, maar is voornamelijk actief in de ontwikkelende steden: Beijing, Shanghai en Guangzhou.

Nederlandse bedrijven denken bij het betreden van de Chinese markt in eerste instantie vaak aan Beijing en Shanghai, omdat deze steden internationaal bekend zijn, een hoger bbp hebben, betere infrastructuur en een toenemend internationaal karakter. De afgelopen jaren is een aantal internationale bedrijven dat actief is in Beijing en Shanghai minder enthousiast geworden. Onder andere als gevolg van de stijgende huurkosten en andere operationele kosten, waardoor er lagere winstmarges worden behaald.

Er is daarom momenteel een trend gaande om naar afzetmarkten buiten Beijing en Shanghai te zoeken, in kleinere maar snelgroeiende steden. Consumenten in deze steden hebben een toenemende interesse in buitenlandse producten en diensten. Daarnaast heeft de Chinese overheid de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in infrastructuur. Nu zijn bijna alle steden goed en comfortabel bereikbaar, per vliegtuig of over het hogesnelheidsnetwerk.

Aantrekkelijke omstandigheden in Jiangsu

In 1994 gaf toenmalig Commissaris van de Koningin Frank Houben op verzoek van Philips en de gemeente Eindhoven het startsein voor de vriendschapsband met de provincie Jiangsu. De eerste tien jaar bestond deze band vooral uit algemene uitwisselingen. De economische banden tussen beide provincies kwamen sterk op gang toen de Chinese provincie in Tilburg een handelskantoor opende. Brabant verwelkomde dit initiatief met groot enthousiasme.

Jiangsu ligt in de goed ontwikkelde Yangtze River Delta in het oosten van China. De provincie heeft een totale oppervlakte van 102.600 m² en telt 79 miljoen inwoners. Verder bestaat Jiangsu uit 13 gemeentes en is Nanjing de hoofdstad. Nanjing en het gebied rondom de Yangtze rivier liggen op één uur afstand van Shanghai. Jiangsu profiteert van deze unieke ligging naast de rivier en van de goede infrastructuur.

De Yangtze rivier is de belangrijkste binnenvaartroute die het oosten en westen van China verbindt. Ook loopt de hogesnelheidslijn Beijing-Shanghai, door Nanjing, één van de belangrijkste transportlijnen die het noorden en het zuiden van het land met elkaar verbindt. Hier komen 11 spoorwegen samen. Nanjing heeft een goed ontwikkeld netwerk van luchthavens, spoorwegen, binnenhavens en IT-infrastructuur, waaronder de grootste binnenhaven van Azië en de op vijf na grootste internationale vrachtluchthaven in China.

Brabant ziet met name kansen voor haar bedrijfsleven in Jiangsu door de sterke economie, hoogtechnologische kennis en breed gedragen innovatiestrategie. Er is een duidelijke parallel met Brabant. Jiangsu beschikt over een solide basis en grote capaciteit voor de industrie. In de afgelopen twintig jaar hebben beide provincies een goede relatie opgebouwd, waardoor Brabantse bedrijven zeer welkom zijn in Jiangsu.

Brabant ziet met name kansen voor haar bedrijfsleven in Jiangsu door de sterke economie, hoogtechnologische kennis en breed gedragen innovatiestrategie.

Samenwerking met Jiangsu

Brabant zet in de relatie met Jiangsu in op de sectoren:

Agrifood

Hightech

Cleantech

Medische technologie

Brabant heeft bewust gekozen voor samenwerking met de provincie Jiangsu om het maximale te bereiken voor Brabantse ondernemers. Factoren die hierin een rol spelen:

1

Jiangsu's gunstige ligging, groeiende economie

2

Groeiende middenklasse

3

Ruim aanbod aan hoogopgeleid personeel

Daarnaast heeft Brabant een lange en bijzondere relatie opgebouwd met de regionale overheden.

Permanente vertegenwoordiger in Nanjing

Vrijwel ieder jaar organiseert de provincie Brabant handelsmissies naar Jiangsu. Alle missies staan in teken van het identificeren en verzilveren van zakelijke kansen voor ondernemers, het aanboren van nieuwe contacten en het versterken van bestaande relaties.

Brabant is al meer dan twintig jaar actief in Jiangsu en heeft in die tijd een sterke naam en een groot regionaal netwerk opgebouwd. Sinds 2011 is Brabant permanent vertegenwoordigd in Nanjing door een medewerker die de Brabantse belangen in China behartigt. Dankzij zijn kennis van de lokale taal en cultuur en een uitgebreid netwerk, kan deze Brabant-vertegenwoordiger zorgen voor verbindingen tussen beide provincies en bedrijven uit beide regio's.

De belangrijkste industriële sectoren in Jiangsu

Jiangsu heeft vijf belangrijke industriële sectoren:

1. Hydraulische energie
2. Petrochemie en biotechnologie
3. Elektronische componenten
4. Industriële productie
5. Voedselverwerking

Geen quick win

De belangrijke uitdagingen voor Jiangsu in de komende jaren zijn:

Agrifood: voedselveiligheid en nieuwe technologie toepassen binnen de agricultuur.

Duurzaamheid: circulaire economie en introductie van duurzaamheidsconcepten.

Hightech Systems & Materials: enorme behoefte aan effectieve technologie systemen.

Vergrijzing van de bevolking: vergroten van efficiëntie en kostenverlaging in de zorg.

Met een gericht industrie- en technologiebeleid speelt Jiangsu in op deze uitdagingen, waarbij op voorhand zeker is dat buitenlandse expertise nodig is. Door de snelle groei van de laatste decennia moet Jiangsu nieuwe technologiegebieden in veel sectoren integreren. Dit doen zij o.a. door samenwerking met en uitbesteding aan bestaande en nieuwe leveranciers en ontwikkelingspartners. Mede met behulp van overheden en onderzoeksinstituten worden daarbij samenwerkingsverbanden bevorderd.

Dit vraagt een gerichte focus en lange adem van Brabantse ondernemers. Leveren aan Chinese bedrijven en overheden is geen quick win, maar vergt een investering in relatie-opbouw, ongeacht het feit dat Nederlandse technologiebedrijven een goede naam hebben in Jiangsu. De structuur van de industrie in Jiangsu vertoont grote overeenkomsten met die van Brabant. Er is in Jiangsu veel hightech maakindustrie, met een sterk ontwikkelde netwerk- en kennisinfrastructuur.

De hierna volgende informatie geeft inzichten in de provincie Jiangsu en biedt handvatten en achtergronden om de export vanuit Brabant naar China te realiseren.

Zakendoen met China

China is na de VS de tweede economie ter wereld en de verwachting is dat het land in 2030 de grootste economie is. Ze werken hard aan meer internationale samenwerking met Europa en opent haar deuren voor Europese bedrijven die willen investeren en zaken willen doen. Voorheen stond het land voornamelijk bekend om made in China, maar de nieuwe visie van het land is created in China. Innovatie staat hoog op de agenda.

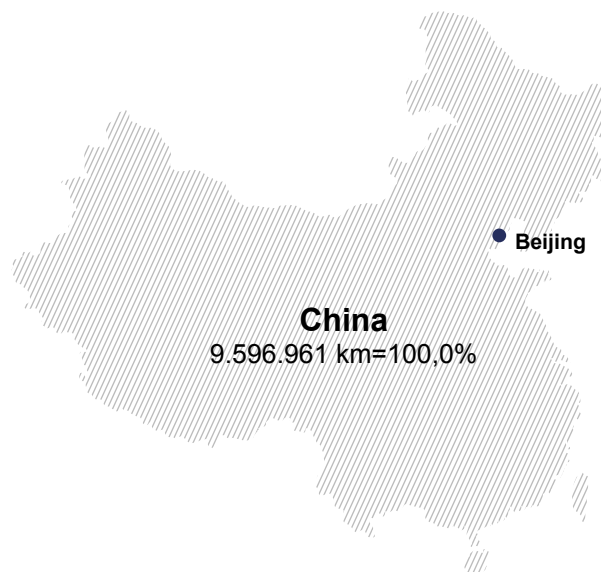
Key facts & Figures

POPULATIE

Jiangsu is slechts 1% van het oppervlak van China, maar telt wel 6% van de bevolking.

Verschillende prognoses wijzen op een stijging van het bevolkingsaantal voor het hele land. De opheffing van het éénkindbeleid in 2015 en een toenemend aantal Chinezen dat vanuit het buitenland terugkeert, spelen mee in deze groei. Een andere factor is dat steeds meer Chinezen van het platteland naar Jiangsu verhuizen. De volgende prognose geeft deze stijging duidelijk weer, met name tussen 2015-2030.

Doordat China zich verder ontwikkelt, is de prognose dat ook de levensverwachting stijgt.

Aantal inwoners(mln) 2016

1.382.71 miljard=100,0%

Prognose bevolkings populatie

2015: **1.37 miljard**

2020: **1.42 miljard**

2030: **1.45 miljard**

Levensverwachting

2015: **77,3 jaar**

2020: **79 jaar**

2030: **79,3 jaar**

Aantal inwoners(mln) 2016

79.90 miljoen=6,0%

Prognose bevolkings populatie

2016: **79 miljoen**

2020: **85 miljoen**

2030: **90 miljoen**

162 universiteiten in Jiangsu

1.9 miljoen studenten in het HBO en WO

Bronnen:

1 National Population Development Plan (2016-2030) issued by the State Council

2 Jiangsu Provincial Urban System Planning (2015-2030)

ECONOMIE

De Chinese economie heeft in een relatief korte periode een indrukwekkende ontwikkeling doorgemaakt. De groei van het Chinese bbp in 2017 bedraagt 6,9%. Dit is 0,2% meer dan het jaar daarvoor, de eerste echte stijging sinds 2014 en boven verwachting van de groeivoorspelling van 6,7%.

De Chinese overheid heeft zich ingezet om de financiële risico's in te perken om de groeiende staatsschuld in te dammen. Dit doet zij mede door monetaire verruiming en publieke investeringen in infrastructuur en vastgoed. Als gevolg hiervan zijn de totale schulden opgelopen. De CCP (Chinese Communistische Partij) heeft de oplopende schulden als topprioriteit bestempeld tijdens het vijfjaarlijkse Partijcongres.

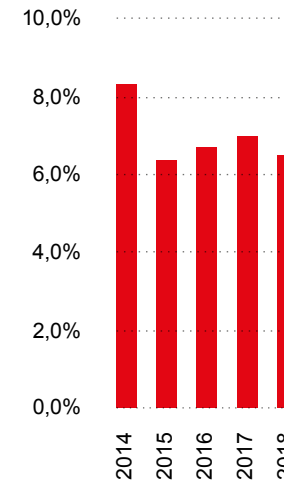
Na jaren waarin continu naar kredietstimulatie werd gegrepen om de groei op gang te houden, heeft de campagne van de Chinese overheid om schulden in te perken weinig invloed op de groei van het bbp. De groei is grotendeels het gevolg van betere handelscijfers in 2017. De Chinese consument besteedde ook meer, waardoor de economie groeide in 2017.

Stabiliteit staat hoog op het agenda van huidige Chinese partijtop. De Chinese overheid streeft naar een groeigemiddelde van 6,3% in de komende drie jaar.

De Chinese economie is in het eerste kwartaal van 2018 met 6,8% gegroeid in vergelijking met twaalf maanden eerder. Het is voor het eerst sinds 2010 dat de groei van de Chinese economie versnelt. De groei ligt nog steeds boven de doelstelling van circa 6,5% voor het hele jaar, zoals vastgesteld door de nationale regering.

Nationaal bbp van China

Groei van het bbp

JIANGSU BBP

Het bbp per inwoner van Jiangsu steeg van ¥69.397 (bijna €9.000) in 2012 naar ¥96.887 (bijna €11.400) in 2016. Dit is bijna het hoogste van alle Chinese provincies.

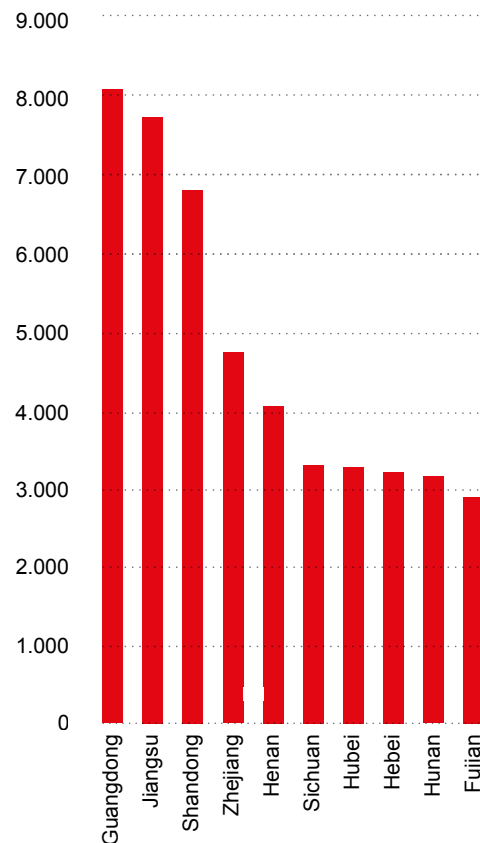
Het bbp van Jiangsu stond in 2016 op de tweede plaats in China, na Guangdong, en was in totaal goed voor ongeveer 10,4% van het nationale totaal. De provincie heeft een sterke privaatsector.

Tegen het einde van 2016 waren er ongeveer 2,23 miljoen particuliere ondernemingen, vergeleken met 286.000 in 2002. Het gebied telt zelfs het op één na grootste aantal particuliere ondernemingen in China.

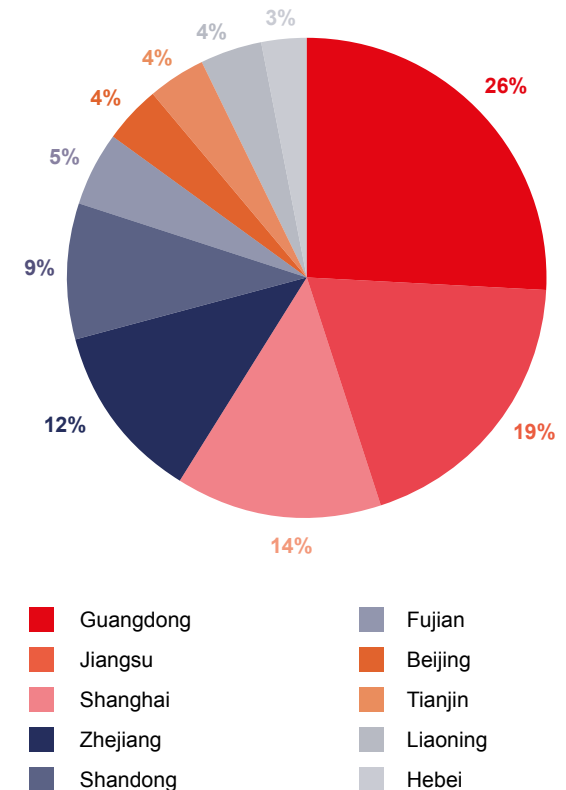
Jiangsu staat op de tweede plaats binnen China in handel met het buitenland. De handel in Jiangsu maakt 19% van het Chinese nationale bbp uit. De provincie heeft als ambitie om de eerste plek te bemachtigen en wil dit onder andere bereiken door zich meer open te stellen voor buitenlandse bedrijven en te investeren in internationale relaties.

Top 10 provincies door de GPD¹

Bedragen in Chinese Yuan (x miljard)

Handel met het buitenland in 2016²

Bronnen:

1 Jiangsu Statistical Yearbook 2017, Jiangsu Statistical Bureau

2 <http://data.stats.gov.cn/index.html> – National Bureau of Statistics of China

Facts & Figures Jiangsu

Aantal inwoners

79,9 miljoen
ca. 6% van China

Bruto binnenlands product (10,4% in 2016)

ruim €1 triljoen bbp
per inwoner €11.400

Buitenlandse investeringen

€19,5 miljard
19% van het nationale bbp

Opleidingen

166 universiteiten/hogescholen
23 hogescholen voor
toegepaste wetenschappen

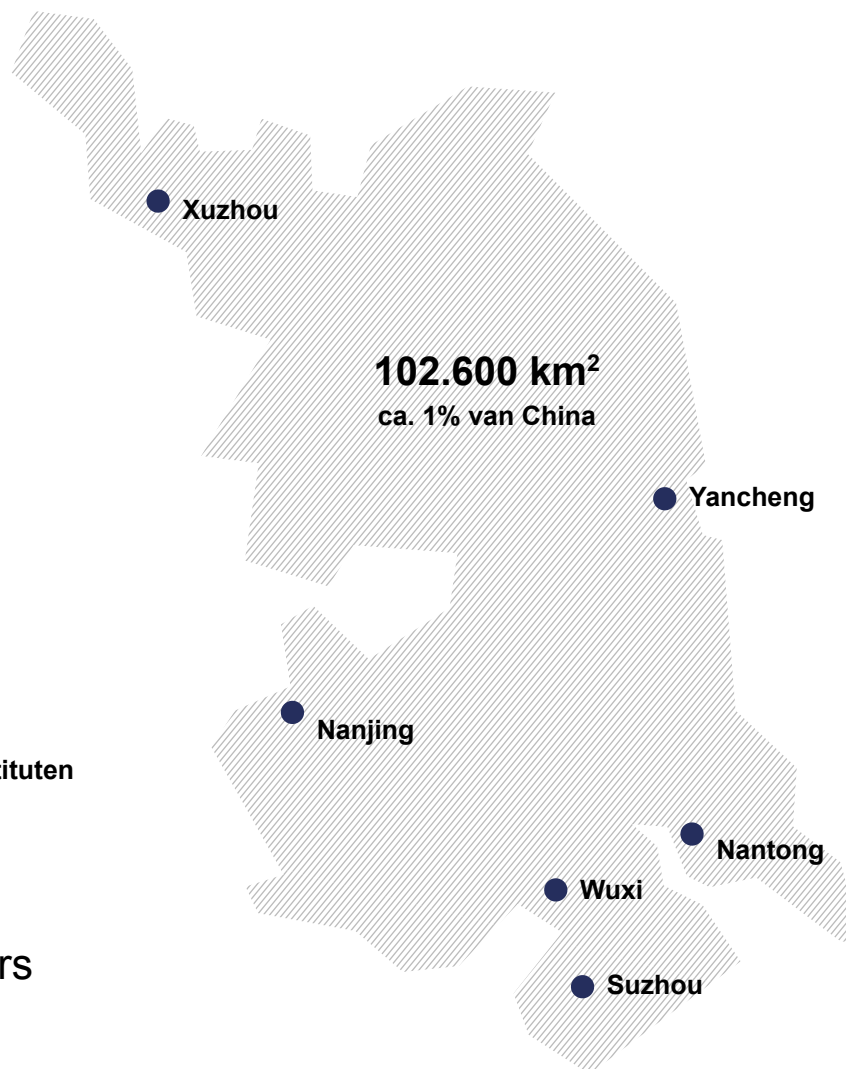
Onderzoeksinstituten

23 onafhankelijke onderzoeksinstituten
13 industriële innovatiecentra
14 belangrijke laboratoria

IPR:

8 IRP Helpdesk Centers

Leidende sectoren

Machinebouw

Automotive ICT

Milieutechnologie

Hernieuwbare Energie
Hydraulische Energie

Elektronische
Componenten

R&D

Infrastructuur: bereikbaarheid en verbindingen

Transport infrastructuur

WEGEN

SPOORWEGEN

WATERNETWERK (HAVENS)

VLIEGVELDEN

IT-INFRASTRUCTUUR: TELECOMMUNICATIE

Jiangsu is in oppervlakte ongeveer 2.5 keer zo groot als Nederland. Voor Nederlandse begrippen is Jiangsu een grote provincie. Binnen de provincie is de infrastructuur goed ontwikkeld. Tijdens zakelijke reizen wordt voornamelijk gebruik gemaakt van het vliegtuig en van hogesnelheidslijnen.

Helaas zijn er (nog) geen directe reguliere vluchten vanuit Schiphol naar Jiangsu. De provincie is het beste te bereiken met een directe vlucht vanuit Amsterdam naar Shanghai. Vanuit Shanghai is de provinciehoofdstad Nanjing per trein binnen slechts 1 uur en 39 minuten bereikbaar. Wel zijn er rechtstreekse vrachtluchten vanuit Schiphol naar Jiangsu. Alle grote steden binnen de provincie zijn onderling goed bereikbaar, zowel per vliegtuig en trein als met de auto.

Treinverbinding met Tilburg

Traditioneel vindt binnen China veel goederenverkeer per spoor plaats. De invoer/import van bulkgoederen komt veelal vanuit de haven in Shanghai. Een nieuwe ontwikkeling is de treinverbinding met Tilburg, die een aantal keer per week vanuit Jiangsu in Europa arriveert.

Vliegvelden

De luchthaven van Nanjing wordt voornamelijk gebruikt voor binnenlandse vluchten, vluchten naar de speciale regio's Hong Kong en Taiwan, en voor internationale vluchten naar Aziatische landen en de V.S. De luchthaven wordt ook intensief gebruikt voor goederenvervoer: de verbindingen met Amerika en Europa (waaronder Nederland) zijn goed. In Jiangsu zijn in totaal elf vliegvelden.

Wet & Regelgeving

Bijzonderheden voor relevante sectoren

We bespreken hier achtereenvolgens Competitiveness ranking (World Economic Forum), handelsovereenkomsten & barrières, intellectuele eigendom (IE), ondernemingsvormen, betalingsverkeer en import & export reguleringen.

Competitiveness ranking (World Economic Forum)

Het World Economic Forum (WEF) plaatste het Chinese vestigings- en investeringsklimaat op de 28e plaats wereldwijd in 2016. In 2017 behaalde China de 27e positie, omdat er vooruitgang geboekt was in alle pijlers, op infrastructuur en macro-economische omgeving na. De daling in macro-economie wordt verklaard doordat de grootste vooruitgangen waren behaald met nieuwe technologieën die door buitenlandse investeringen naar China waren gebracht.

Een andere belangrijke vordering is behaald in de efficiëntiepijler van de goederenmarkt, door een lichte vermindering van het aantal procedures om een bedrijf te starten.

Handelsovereenkomsten en barrières

Daar waar het gaat om handelsverdragen met China, treedt de EU op als één.

Nederland onderhandelt niet direct met China, maar doet dat in EU-verband. De Free Trade Agreement tussen EU en China is nog steeds in onderhandeling. China en de EU zijn beiden lid van de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Beide zijn twee van de grootste handelaren ter wereld.

De handel bedraagt meer dan 10% van de totale goederenhandel en de EU-uitvoer.

Daar waar het gaat om handelsverdragen met China, treedt de EU op als één.

Total goods: EU – China Trade flows¹

Period	Value Mio €	IMPORTS		Value Mio €	EXPORTS	
		% Growth	% Extra-EU		% Growth	% Extra-EU
2013	280,151	-4.1	16.6	148,115	2.7	8.5
2014	302,518	8.0	17.9	164,623	11.2	9.7
2015	350,846	16.0	20.3	170,357	3.5	9.5
2016	344,911	-1.7	20.1	169,686	-0.4	9.7

% Growth: relative variation between current and previous period

% Extra-EU: imports/exports as % of all EU partners i.e. excluding trade between EU Member States

Tabel 2A: Voornaamste exportpartners China (bedragen x 1.000 euro)²

Importers	Exported value in 2014	Exported value in 2015	Exported value in 2016
Totale waarde Chinese goederenexport	1.762.157.668	2.055.736.185	1.914.633.182
1 Verenigde Staten	298.744.230	370.096.310	350.714.005
2 China	273.153.039	301.164.376	264.034.760
3 Japan	112.402.314	122.430.259	116.966.616
4 Zuid-Korea	75.482.259	91.419.047	85.530.866
5 Duitsland	54.695.114	62.357.804	59.426.365
6 Vietnam	47.945.551	59.803.136	55.646.107
7 India	40.790.293	52.488.551	53.238.538
8 Nederland	48.846.072	53.721.204	52.177.694

Bronnen:

1 http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113366.pdf

2 ICT 2017

HANDEL VANUIT NEDERLANDS PERSPECTIEF

De waarde van onze goederenexport naar China bedroeg in 2016 volgens het CBS bijna 9,9 miljard euro. Ondanks het feit dat de groei in China enigszins was weggezakt in de afgelopen jaren, is de verbondenheid met de Nederlandse economie alleen maar geïntensiveerd.

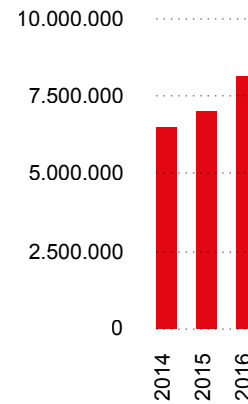
De EU streeft naar open handelsbetrekkingen met China. Ze wil er echter voor zorgen dat China eerlijk handelt, intellectuele eigendomsrechten respecteert en zijn verplichtingen nakomt als lid van WTO.

Toen China in 2001 toetrad tot de WTO, stemde het land ermee in belangrijke delen van de economie te hervormen en te liberaliseren. Ondanks dat China voortgang heeft geboekt blijven er handelsbarrières bestaan:

- Gebrek aan transparantie.
- Buitenlandse bedrijven hebben nog niet altijd makkelijk toegang tot een aantal industrieën.
- Veel overheidscontrole in de economie.
- Hoewel de implementatie van wetgeving op het gebied van Intellectuele Eigendom (IE) in China negatief bekend staat, heeft China duidelijke wetgeving op dit gebied. Bovendien zijn er gespecialiseerde IE-rechtbanken in een aantal grote steden zoals Beijing en Shanghai.

Nederlandse goederen export naar China

(bedragen x €1000)

Bronnen:

1CBS

2<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/china/>

Intellectuele Eigendom

Essentieel in concurrentie

Intellectuele eigendom is essentieel in de concurrentie van bedrijven op de wereldmarkt en een belangrijke factor in rendement op investeringen en innovatie, én in het aantrekken van investeringen.

Hoe intellectuele eigendomsrecht beschermd kan worden, is afhankelijk van het bewuste type recht. Een aparte registratie is niet altijd nodig maar kan in verband met bewijsvoering wel handig zijn. Dit met name in China, waar een rechter in geval van een dispuut altijd om bewijs vraagt.

Belangrijk om te weten

Het is als Nederlands bedrijf belangrijk om te weten wat de specifieke kenmerken zijn van het Chinese IE-landschap. Drie zaken die altijd overwogen dienen te worden zijn hierin:

1. IE-wetgeving is regio-gebonden: als er een registratie voor of in China is gedaan, is IE alleen in daar beschermd. Dit kan in sommige gevallen door China toe te voegen als land bij een internationale registratie, in andere gevallen is registratie in China specifiek nodig.
2. China hanteert een 'first-to-file' principe: degene die het eerst een merk of creatie registreert, is de rechthebbende, en niet degene die het recht als eerste gebruikt.
3. Chinese rechtbanken vragen om uitgebreid bewijs van het creëren van een werk dat beschermd is door IE en het gebruik en eigenaarschap van IE. Denk daarbij aan certificaten, kwitanties, foto's, ontwerpen en contracten. Deze documenten dienen in de regel gelegaliseerd te zijn door een notaris. Zonder gelegaliseerd bewijs is het erg lastig, zo niet onmogelijk, om eigenaarschap van IE in China te bewijzen.

De term '**Intellectuele Eigendom**' (afgekort IE, in het Engels: Intellectual Property, afgekort IP) is een verzamelnaam voor een aantal rechten die bescherming bieden. Hieronder vallen onder andere auteursrecht, octrooirecht, merkenrecht en handelsnaamrecht.

Niet 'the right to copy'

Nederlandse bedrijven denken bij bescherming en handhaving van wet- en regelgeving met betrekking tot IE in China vaak dat het een hopeloze zaak is. Dat copyright in China wordt vertaald als 'the right to copy'. Dit is een misvatting, China is toegetreden tot een heel aantal internationale associaties en verdragen, waaronder WTO, en heeft een duidelijke wet- en regelgeving op het gebied van IE. Het is ook een misvatting dat buitenlandse partijen altijd aan het kortste eind trekken als het op een rechtszaak aankomt. Buitenlandse partijen winnen wel degelijk rechtszaken in China, al is het raadzaam om een zaak bij een rechtbank met ervaring in (internationale) IE in steden zoals Beijing en Shanghai te starten.

Het is hierin wel zaak om goed voorbereid te zijn, en een aantal zaken op orde te hebben. Hierin zijn belangrijk:

- Registreer het intellectuele eigendom en zorg dat de registratie ook China dekt. Tenzij zwart op wit aantoonbaar is dat iemand de rechthebbende is, ook in China, zijn er weinig tot geen opties om het recht te beschermen.
- Blijf alert. Controleer op kopieën tijdens handelsbeurzen en houd online platforms zoals Alibaba.com. en Taobao.com in de gaten voor kopieën van het product of technologie.
- Houd een gedegen IP-portfolio bij. Zorg dat alle registraties op orde zijn en de bewijzen daarvan direct gevonden kunnen worden indien nodig.
- Onverhoopt een kopie tegengekomen? Neem dan direct maatregelen. Wanneer een bedrijf een reputatie opbouwt door de strijd aan te gaan, aarzelen Chinese bedrijven eerder om de rechten in de toekomst opnieuw te schenden.

GRATIS HELPDESK

Voor specifieke informatie over IE in China heeft de Europese Commissie een gratis Helpdesk ingesteld. De China IPR SME Helpdesk verstrekt gratis advies aan Europese mkb-bedrijven die de Chinese markt betreden.

Bezoek <http://www.ipr-hub.eu/> voor meer informatie, of e-mail specifieke vragen naar question@china-iprhelpdesk.eu.

Ondernemingsvormen

De Chinese wet staat een aantal ondernemingsvormen toe voor buitenlandse bedrijven die zich in China willen vestigen. De gewenste ondernemingsvorm is uiteraard afhankelijk van de doelstelling van het bedrijf. Daarom is de wijze van marktbenadering en keuze van ondernemingsvorm van cruciaal belang.

De meest voorkomende ondernemingsvormen voor buitenlandse bedrijven in China zijn:

- Representative Office (Rep. Office)
- Wholly Foreign Owned Enterprise (WFOE)
- Joint Venture (JV)

REPRESENTATIVE OFFICE (REP. OFFICE)

Een Representative Office kan nuttig zijn voor een bedrijf dat marktonderzoek wil doen of een product wil introduceren op de Chinese markt. De activiteiten van een Rep. Office zijn beperkt tot marketing, netwerkonderhoud en marktonderzoek. Door deze beperkingen wordt deze ondernemingsvorm steeds minder gebruikt door buitenlandse bedrijven.

VOORDELEN

- Continue aanwezigheid is belangrijk - zakendoen in China op afstand is niet eenvoudig.
- Volledige controle.
- Mogelijkheid om de activiteiten voort te zetten in een Wholly Foreign Owned Enterprise of Joint Venture.
- Eenvoudig te ontbinden.
- Investeringskosten zijn lager in vergelijking andere bedrijfsvormen.
- Geen kapitaal vereisten.

NADELEN

- Verkoopcontracten moeten altijd door het buitenlandse moederbedrijf worden getekend.
- In veel steden zijn Rep. Offices vaak gebonden aan dure bedrijfsgebouwen.
- De overheid oefent een strikt toezicht uit en voert regelmatig inspecties uit.
- Alle lokale medewerkers zijn verplicht zich te registreren bij de Foreign Enterprise Service Organisation (FESCO) en per Rep. Office kunnen maximaal 4 mensen worden aangenomen.
- 11-12% belasting over de totale kosten van de Rep. Office.
- Rep. Office heeft niet veel civiele rechten in China.

WHOLLY FOREIGN OWNED ENTERPRISE (WFOE)

De WFOE is meest gekozen ondernemingsvorm door buitenlandse bedrijven in China. Een voorwaarde voor het opzetten van een WFOE is dat deze ondernemingsvorm volledig gefinancierd moet worden met buitenlands kapitaal. Een ondernemer heeft 100% eigendom en volledige controle over de WFOE in China. Via een WFOE kan een Nederlandse ondernemer intellectuele eigendom en technologie beter beschermen.

VOORDELEN

- Buitenlands management heeft volledig controle over het bedrijf.
- Betere bescherming van technologie en intellectuele eigendom.
- Mogelijkheden om in de Chinese Yuan te handelen.
- Beperkte aandeelhoudersaansprakelijkheid tot de originele investering.
- WFOE is alleen belast met vennootschapsbelasting wanneer daadwerkelijke winst is gemaakt.

NADEEL

- Bedrijfsactiviteiten beperken zich tot de business scope die is vastgelegd bij de overheid.

JOINT VENTURE (JV)

Een Joint Venture is een onderneming die in handen is van één Chinese en buitenlandse partner. De laatste tijd kiezen buitenlandse ondernemingen steeds vaker voor een WFOE in plaats van een Joint Venture.

VOORDELEN

- Gebruik van netwerk (en vaak locatie) van de Chinese partner.
- Een lokale partner heeft over het algemeen beter inzicht in de lokale markt.
- In sommige industrieën is JV de enige mogelijkheid om actief te worden op de Chinese markt.

NADELEN

- Buitenlandse investeerders hebben geen volledige controle over de onderneming.
- Kans op onenigheid/verschil van inzicht met lokale partner.
- Opstartfase heeft een lange looptijd gemiddeld 6 maanden.
- In het verleden zijn veel samenwerkingen binnen JV's uitgelopen tot teleurstellende ervaringen met de Chinese partner.

BETALINGSVERKEER

De Renminbi is niet volledig vrij inwisselbaar. Dit creëert een verplichting voor bedrijven die in China opereren om betalingen te doen of te ontvangen in een vreemde munteenheid. Transacties zijn onderhevig aan de wisselkoersadministratie door de Chinese State Administration of Foreign Exchange (SAFE) en zijn filialen.

Controle bij uitgaande betalingen

Chinees bedrijven en particulieren hebben niet de mogelijkheid om direct geld over te maken naar het buitenland. Elke buitenlandse betaling verloopt via SAFE. SAFE beheert alle buitenlandse valuta en voert controle uit bij uitgaande betalingen. Elk Chinees bedrijf dient bij elke buitenlandse betaling toestemming te vragen aan SAFE om het geld over te maken.

Ongeacht welke betalingsmethode wordt gebruikt in China, er moet een buitenlands betalingsverzoek aangevraagd worden bij de SAFE. SAFE stelt ook de wisselkoers vast.

Betalingsvormen met China zijn:

- Documentair Incasso
- L/C: letter of credit
- Bankgarantie
- Blanco betalingen
- Elektronisch betalen

100% vooruitbetalen voor goederen uit China wordt over het algemeen niet aangeraden. Zeker bij de eerste betaling wordt dit sterk afgeraden, omdat er nog steeds helaas oplichtingpraktijken voorkomen.

De valuta
van China, de
Renminbi (RMB),
wordt uitgedrukt
in Yuan en met
het teken ¥.

IMPORT EN EXPORTREGULERING

China gebruikt tarifaire en non-tarifaire maatregelen om de invoer te reguleren. Invoertarieven zijn inclusief BTW en eventuele bijkomende douanekosten. De tarifaire en non-tarifaire maatregelen omvatten onder meer invoervergunningen, inspecties en certificaten die aantonen dat het product voldoet aan veiligheids-, kwaliteits- en gezondheidseisen. Voor verschillende producten zijn invoervergunningen vereist. Informatie hierover is te vinden in de Market Access Database van de Europese Unie (www.madb.europa.eu).

Administreren en controleren

Het Chinese ministerie van Economische Zaken administreert de in- en uitvoervergunningen en quotasystemen. De GAC (General Administration of Customs) controleert de invoer en uitvoer van goederen, incasseert de invoerrechten en verzamelt de statistische handelsgegevens. Voor alle vormen van binnenlandse registratie geldt dat vermelding in Chinees schrift gesteld dient te zijn.

Daarnaast zijn een aantal goederen onderhevig aan een algemeen goedereninspectiecertificaat of een specifiek inspectiecertificaat voor medicijnen, zoals verstrekt wordt door de Algemene Dienst voor Kwaliteitstoezicht, Inspectie en Quarantaine (AQSIQ).

Voor een overzicht van documenten, procedures en formaliteiten bij export, kan men terecht bij de Market Access Database.

- http://madb.europa.eu/madb/datasetPreviewFormIF-publi.htm?datacat_id=IF&from=publi
- <http://eng.sfda.gov.cn/WS03/CL0755/>
- <http://english.aqsiq.gov.cn/>
- <http://english.cnca.gov.cn/>

HULP VAN NEDERLANDSE AMBASSADE

De Nederlandse ambassade in Beijing helpt Nederlandse ondernemers die specifieke vragen hebben over importeren van levensmiddelen in China via de landbouwafdeling, bereikbaar op: pek-inv@minbuza.nl en de economische afdeling pek-ea@minbuza.nl.

Sociaal-cultureel

HET ENORME BELANG VAN NETWERKEN

De veelgehoorde term 'guanxi' wordt in de regel vertaald als 'connecties', 'relaties' of 'netwerk', maar geen van deze termen dekt de lading van het Chinese woord volledig. Guanxi heeft een centrale rol in de Chinese cultuur en daarmee ook in het zakendoen. Guanxi is een netwerk van contacten, waarbij men een beroep op elkaar kan doen als er iets geregeld moet worden, en waarmee invloed op anderen en elkaar uitgeoefend kan worden. Deze netwerken hebben directe invloed op het zakendoen.

Dit is echter veel complexer dan het leren kennen van (al dan niet hooggeplaatste) medewerkers of ambtenaren, omdat het ontwikkelen van een persoonlijk netwerk jaren, zo niet decennia duurt. Ook is het sterk afhankelijk van wederkerigheid. Wanneer je een beroep op iemand doet, sta je in het krijt en zal hij/zij later een beroep op je willen doen.

Als nieuwkomer

Belangrijk is dat de Chinese term guanxi voor buitenlanders veel minder sterk geldt dan voor Chinezen. Chinezen zijn via hun afkomst, studie, vrienden en collega's automatisch onderdeel van een netwerk van contacten. Als buitenlandse nieuwkomer in China, kun je dit niet even inhalen door wat naamkaartjes te verzamelen tijdens een paar netwerkevenementen. Het is zeker belangrijk

om goede relaties te onderhouden met Chinese (potentiële) zakenpartners en (overheids)instanties, maar dat geldt in een westerse maatschappij ook.

Opbouwen van een persoonlijke band

Een groot verschil tussen Westerse en Chinese zakenrelaties is dat Chinese zakelijke relaties veel verder gaan dan die in het Westen. In China is het noodzakelijk om je zakenpartners beter te leren kennen, beter dan strikt zakelijk. Ook op persoonlijk vlak tijdens uitgebreide diners. Een veelgehoord cliché is dat er hierbij copieuze hoeveelheden baijiu, sterke Chinese brandewijn, wordt geschonken. En dat er niet onderuit te komen valt om samen met je (beoogde) Chinese zakenpartner alcohol te drinken. Het is belangrijk om hier als buitenlands bedrijf in te investeren, omdat er door elkaar persoonlijk beter te leren kennen, vertrouwen wordt opgebouwd dat de zaken ten goede kan komen. De Chinese maatschappij is omvangrijk en er zijn veel oplichters actief. Een Chinees bedrijf doet eerder zaken met een partner waar een persoonlijke band mee is opgebouwd, omdat daar vertrouwen uit ontstaat. Samen met Chinese partners brandewijn drinken is niet de enige manier om dit te bereiken, maar het is er wel één.

Kennis van de Chinese cultuur is van essentieel belang en kan **50%** van het succes uitmaken.

Kennis van de cultuur

Een grote doelgerichtheid werkt daarbij soms belemmerend. Een Nederlandse ondernemer moet minder te zakelijk gericht te werk gaan, maar eerst werken aan het opbouwen van een vriendschappelijke relatie met de potentiële klant.

ONDERHANDELINGSPROCESSEN – EEN MARATHON, GEEN SPRINT

‘Ken je partner’ is essentieel als het aankomt op (contract)onderhandelingen in China. Net zoals het feit dat men een lange adem nodig heeft. Zakendoen in China, en dan met name contractonderhandelingen, zijn een marathon, geen sprint, en meer aan verandering onderhevig dan onderhandelingen in het Westen.

Valse indruk krijgen

In alle facetten van de Chinese samenleving zijn de Confucianistische begrippen ‘harmonie’ en ‘gezicht’ belangrijk. Dat klinkt vrij abstract. In de onderhandelingspraktijk houdt dit in dat een Chinese zakenpartner het niet snel openlijk oneens met je zal zijn, en dat de vriendschappelijke relaties en (al dan niet toekomstige) samenwerking zullen worden

benadrukt. Westerlingen zonder (veel) ervaring in China, kunnen hierdoor de indruk krijgen dat er overeenstemming is over de inhoud van het contract en dat de onderhandelingen soepel zullen verlopen. Het is echter belangrijk hierdoor niet de valse indruk te krijgen dat alles gemakkelijk goed zal komen.

In het verlengde hiervan geldt dat dreigen met het afbreken van de onderhandelingen, uit frustratie weglopen van de onderhandeltafel (al dan niet gespeeld) of het stellen van harde deadlines als breekpunt averechts werken in China. Deze zullen afbraak doen aan de oprechtheid van de intentie tot samenwerking. Het is raadzaam om te allen tijde rustig, eerlijk en diplomatiek te blijven.

Onderhandelingen in China zijn vrijwel altijd teamwerk. Het is aan de Chinese kant gebruikelijk om met een groot team aan de onderhandeltafel te zitten, waarbij het voor de westerse kant niet altijd duidelijk is wie er aan de Chinese zijde de uiteindelijke beslissingen neemt. Vaak zijn dit maar één of twee personen. Het kan hierin handig zijn om een Chinese medewerker aan te stellen om bij onderhandelingen aanwezig te zijn, omdat hij of zij beter aan kan voelen wat er tussen de regels door gezegd wordt, en wie er hoger staat in de hiërarchie aan de Chinese zijde.

Het is raadzaam om te allen tijde rustig, eerlijk en diplomatiek te blijven.

INTERNATIONALE VERHOUDINGEN EN IMAGO

Sinds eind vorige eeuw hervormt China zich van een geïsoleerd derdewereldland in een moderne economische grootmacht met internationale belangen en verantwoordelijkheden. Om de internationale ontwikkelingen bij te houden, zijn ze zich actiever gaan inzetten op het buitenlandse beleid. Er wordt verwacht dat China dit beleid de komende jaren blijft ontwikkelen. De huidige economische ontwikkelingen vragen immers om meer energie, investeringen, afzetmarkten en politieke steun van buitenlandse mogendheden.

China's veranderende positie op het wereldtoneel resulteert in een veranderende benadering in interesse tot samenwerking met Nederlandse bedrijven. Waar China tien jaar geleden (potentiële) buitenlandse investeerders nog met open armen verwelkomde, richt het Chinese beleid zich tegenwoordig meer op investeringen en bedrijfsovernames in het buitenland. Daarnaast is er een grotere interesse in het overnemen van specifieke westerse technologieën dan in samenwerking in het algemeen.

Ook het ondernemersklimaat voor Nederlandse bedrijven is de afgelopen decennia veranderd. De European Union Chamber of Commerce in China onderzoekt jaarlijks wat de huidige positie van het Europese bedrijfsleven ter plekke is. Een duidelijke trend in deze publicatie, is dat het ondernemingsklimaat voor buitenlandse bedrijven de afgelopen jaren minder toegankelijk is geworden. China kan steeds meer de koers van een samenwerking bepalen en beschermt haar eigen bedrijven en industrieën steeds beter.

NIEUWE ZIJDEROUTE

Onder president Xi Jinping zet China in op twee beleidslijnen:

- 1 The Chinese Dream, een term die wordt gebruikt om de rol van het individu binnen de Chinese maatschappij te benoemen. Hierbij ligt de nadruk op de zich ontwikkelende Chinese natie.
- 2 Een tweede beleid is het Belt and Road Initiative (BRI). De officiële Nederlandse term is het Gordel- en Weginitiatief, maar het wordt ook wel de Nieuwe Zijderoute genoemd. Deze strategie geeft vorm aan China's ambities om een grotere rol op het wereldtoneel te spelen door een op China gericht handelsnetwerk uit te bouwen. Via land-, zee- als luchttransport is China met de rest van de wereld verbonden. Het beleid richt zich met name op de Euraziatische landen. Ook innovatie staat hoog op de agenda. Dit beleid richt zich op Industry 4.0 Made in 2025.

Voor Nederlandse ondernemers houdt dit concreet in dat China beter bereikbaar is, met name via goederentransport per trein. Zo is er onder andere een directe verbinding van Chengdu (West-China) naar Tilburg. Hierin is het belangrijk om te beseffen dat het Belt and Road Initiative allereerst een Chinese beleidslijn is. Deze beleidslijn is erop gericht om de Chinese kant van internationale betrekkingen te stimuleren. Pas in tweede instantie is het bedoeld om het zakendoen eenvoudiger of kostenefficiënter te maken voor buitenlandse partijen. Of de nieuwe verbindingen een betere optie zijn dan het tot nu toe veelgebruikte lucht- en zeetransport, moet per locatie en situatie worden beoordeeld.

De Nieuwe Zijderoutes

Bron: <https://www.trouw.nl/home/voor-de-nieuwe-zijderoute-maakt-china-nieuwe-vrienden~a8cc88cb/>

Do's op zakelijk gebied

TAAL

- Slechts weinig Chinezen spreken Engels. Zorg daarom voor een tolk of huur een Chinees(sprekende) medewerker in.
- Volg een taal- en cultuurs cursus, zodat u in ieder geval de meest basale beleefdheden in het Chinees kunt uitwisselen.
- Zorg voor een Chinese vertaling van uw naamkaartje. Geef deze met twee handen aan en neem hem ook zo in ontvangst, zo mogelijk met de Chinese kant naar boven.
- Gebruik WeChat (het Chinese equivalent van WhatsApp) om direct en eenvoudig in contact te blijven met Chinese zakenpartners.

CULTUUR

- China kent een duidelijke hiërarchie. Zorg ervoor dat u weet wie er aan de andere kant van de gesprekstafel zit en richt uzelf tot de juiste persoon.
- Bereid zakelijke geschenken goed voor. Door bijgeloof zijn bepaalde geschenken niet geliefd in China. Bijvoorbeeld horloges, klokken en paraplu's. Het beste relatiegeschenk is iets typisch Nederlands.
- Verdiep u verder in de culturele verschillen tussen Nederland en China, ook na het lezen van dit rapport.

ZAKELIJK

- Probeer een betrouwbare lokale bondgenoot of medewerker in te huren. Hierdoor zullen de voorbereidingen veel soepeler verlopen.
- Praat met en leer van ondernemers die ervaring hebben in China.
- Maak gebruik van subsidies die op nationaal (RvO) niveau worden aangeboden om export van het Nederlandse bedrijfsleven te stimuleren.
- Zorg dat u zaken als contracten en bescherming van intellectuele eigendom goed op orde heeft voordat u naar China gaat.
- Schakel waar nodig een expert in om u te helpen. De werknemers van BOM kunnen u in contact brengen met de juiste organisatie.

Don'ts op zakelijk gebied

CULTUUR

- Een rekening fifty-fifty delen is in China taboe. De uitnodigende partij bestelt het eten en betaalt de rekening. In andere gevallen is de eer aan de oudste binnen het gezelschap.
- Het is belangrijk dat u de Chinezen niet hun 'gezicht laat verliezen' in het openbaar. Wijs mensen niet openlijk op hun fouten. Ga nooit schreeuwen want dan verliest u alle basis die u mogelijk nog nodig heeft om verder te komen.
- Vermijd controversiële onderwerpen zoals Tibet en de mensenrechten. Chinezen zwijgen daar liever over.

ZAKELIJK

- Ga niet overhaast te werk.
- Wees u bewust van veelvoorkomende Chinese zakelijke scams. Als een voorstel zonder eerder contact ineens via e-mail aan u wordt gericht en te mooi lijkt om waar te zijn, is dat het meestal ook.
- Ga niet in zee met een bedrijf waar u niet goed mee kunt communiceren of waar u een slecht gevoel bij heeft. Ruim tijd in om een zakenpartner te leren kennen en wees selectief.

Zakendoen met China vergt een investering van geld, tijd en een lange adem.

DIGITALISERING

Hevige restricties

Gebruik van internet in China is echter aan hevige restricties onderhevig. De nationale overheid bepaalt van achter de Great Chinese Firewall welke internationale websites en media bezocht kunnen worden in China. Dit houdt in dat onder andere Twitter, WhatsApp, Facebook, Instagram, YouTube en websites van een aantal internationale media, waaronder de New York Times en The Independent, niet bezocht kunnen worden in China. Ook Google en al haar aanverwante toepassingen (maps, docs, calendar, Gmail, etc.) zijn niet toegankelijk in China. Deze restricties gelden niet in de speciale regio's Hong Kong en Taiwan.

Om toch aan de behoeften van Chinese internetgebruikers te voldoen, zijn er in China equivalenten beschikbaar van al deze westerse websites en apps. Een onontbeerlijke daarin is WeChat, het Chinese equivalent van WhatsApp. Chinezen zijn niet zozeer gewend aan contact onderhouden via e-mail, maar wel via WeChat.

Tijdens een handelsmissie geleid door minister-president Rutte naar China begin 2018, werd een aantal van de deelnemende bedrijven geadviseerd om alleen een lege laptop en telefoon mee te nemen. Met 'leeg' werd bedoeld apparatuur zonder gevoelige gegevens. De apparatuur zou op afstand kunnen worden 'leeggetrokken' of zelfs worden overgenomen. Ook wordt informatie op laptops en telefoons in China vrijwel zeker door derden meegelezen. Bedenk hierbij in hoeverre de informatie die op de telefoon en laptop staat interessant en gevoelig is voor de Chinese overheid.

Maatregelen die bedrijven kunnen nemen zijn:

- Geef Chinese software zoals WeChat geen toegang tot foto's en bestanden.

- Deel geen gevoelige informatie via WeChat.
- Gebruik geen openbare wifi-netwerken in China.
- Maak desnoods gebruik van een eigen wifi-hotspot. Hiervoor dient een Nederlandse bel- en internetbundel (tijdelijk) geüpgraded te worden voor internationaal gebruik.

De IT-infrastructuur in China is goed ontwikkeld. In de meeste ontwikkelde provincies, zo ook Jiangsu, is breedband internet en wifi vrijwel overal beschikbaar, vaak kosteloos.

Sectoren: HTSM, Agrifood en Life Sciences

Sector HTSM

Hightech Systemen en Materialen

Jiangsu is één van de provincies met de meest wetenschappelijke bronnen en het hoogste niveau van innovatie. Meer dan 750.000 werknemers zijn werkzaam in R&D. De totale R&D waarde van Jiangsu bedroeg in 2015 €23 miljard, gelijk aan 2,55% van het bbp. Er zijn meer dan tienduizend gecertificeerde hightechbedrijven gevestigd in de provincie en veertien belangrijke laboratoria, die een leidende positie in China innemen.¹

Jiangsu heeft ook als enige provincie in China een International Property Rights (IPR)-strategie gelanceerd met acht IPR Helpdesk Centers. Jiangsu staat bekend om een gunstig klimaat voor IPR-bescherming en was de eerste Chinese provincie die een Memorandum of Understanding (MOU) tekende met het U.S. Patent and Trademark Office. Bedrijven uit Jiangsu hebben de meeste aangevraagde en verleende octrooien binnen China.

Bron: <http://en.jittc.org/AboutJiangsu/>

Jiangsu

750.000 werknemers
werkzaam in R&D.

Totaale R&D waarde
2015: **€23 miljard** =
2,55% van het bbp.

Innovatie hoog op de agenda

In het jaar 2025 heeft de provincie als doel om een internationale speler te worden op het gebied van technologie met wereldwijde invloed.

Innovatie staat hoog op de agenda. Vergeleken met het geavanceerde internationale niveau bevinden veel industrieën en ondernemingen in Jiangsu zich nog steeds op een gemiddeld niveau. Het verbeteren van technologie-import en gezamenlijke R&D is een belangrijk middel om industriële upgrades te versnellen. Daarom heeft Jiangsu grote behoefte aan samenwerking met innovatieve technologiebedrijven van buiten China.

In het verlengde daarvan, is Jiangsu erg geïnteresseerd in het uitwisselen van toptalenten met andere landen en het bevorderen van internationale uitwisseling op het gebied van technologie en innovatie. Daarom is Jiangsu gestart met het opzetten van een co-financieringsprogramma voor samenwerkingen met buitenlandse universiteiten, onderzoeksinstituten en met het bedrijfsleven. Hierbinnen zijn al banden opgebouwd met een aantal internationale partners,

waaronder Nederland.

Het belangrijkste platform hierbinnen is het Jiangsu Industrial Technology Innovation Center (JITRI). JITRI wordt ondersteund door de provinciale overheid en speelt een cruciale rol in de commercialisering van industrieel technologisch onderzoek, met als doel de economische ontwikkeling van de provincie te stimuleren. Tot nu toe maken 23 onafhankelijke onderzoeksinstituten en 13 industriële innovatiecentra deel uit van JITRI. <http://en.jitri.org/yanjiuyuan.html>

BELANGRIJKE ORGANISATIES IN JIANGSU

Jiangsu Provincial Commission of Agriculture
www.jsagri.gov.cn

Jiangsu Key Lab of Biomass-based Green Fuels and Chemicals
<http://eng.njfu.edu.cn/info.php?id=130>

Jiangsu Power Design Institute Co, Ltd (JSPDI),
www.jspdi.com.cn

Doelstellingen van Jiangsu om innovatie aan te moedigen

Bevordering van technologische innovatieinitiatieven van ondernemingen.

Stimuleer universiteiten en hogescholen om wetenschappelijk onderzoek te combineren met industriële R&D-vereisten.

Ontwikkel samenwerking binnen de nationale en internationale academische industrie.

Verhogen van het enthousiasme van wetenschappers en technici op het gebied van innovatie en ondernemerschap.

Verbetering van de creatie en bescherming van IE.

Kansen voor Nederlandse bedrijven

Next generation information.

Technologie voor nieuwe energie.

Energiebesparing en milieubescherming.

Geavanceerde intelligent manufacturing.

Bio-technologie en nieuwe medicijnen.

High-tech oplossingen voor de sector agrifood.

Sector Agrifood

China is voor Nederland de grootste exportmarkt voor landbouwproducten buiten de EU. Nederland staat op de tweede plaats op de wereldranglijst als het gaat om de export van landbouwproducten.

De laatste jaren zijn er in China een aantal grote voedselschandalen aan het licht gekomen, waaronder het bekende melkpoederschandaal in 2008. Hierdoor is er een groot wantrouwen ontstaan tegen Chinese voedingsmiddelen. Consumenten hebben een voorkeur voor buitenlandse producten. Nederland staat hoog aangeschreven bij de Chinese consument, met name om onze hoogkwalitatieve zuivel en andere landbouwproducten.

Nederlandse kennis en technologie zijn in China volop in trek, omdat ze bijdragen aan de voedselzekerheid. Er is een toenemende vraag naar Nederlandse duurzame, veilige en gezonde voedselproducten. De verstedelijking en de snelle groei van de Chinese middenklasse zijn bepalend voor de aanzienlijk veranderende consumptiepatronen van Chinese consumenten. Naarmate de levensstandaard en het beschikbaar inkomen stijgen, zijn Chinese consumenten op zoek naar meer gezond, natuurlijk, biologisch en geïmporteerd voedsel.

Bron: <http://foodsecurityindex.eiu.com/Country/Details#China>

Voedselveiligheid is grote uitdaging

Onlangs publiceerde de Britse Economist Intelligence Unit het 2017 Global Food Safety Index Report. China kreeg hierin een 45e positie wereldwijd. Voedselveiligheid is met name een grotere uitdaging voor China, omdat het land de grootste populatie ter wereld heeft.

De toegenomen nadruk in China die oproept tot meer innovaties op het gebied van voedselveiligheid, slimmere voedselproductie en -distributie en de introductie van nieuwe technologieën in landbouwgronden heeft geleid tot de creatie van een nieuwe bedrijfsterm: 'Agriculture and Food Technology', of kortweg 'Voedseltechniek'.

In China woont $\frac{1}{5}$ van de wereldbevolking (1,38 miljard mensen), maar het land beschikt slechts over ca. **6%** van het beschikbare akkerland ter wereld.

Agrifood hoog op Chinese agenda

Grondstoffen zijn schaars en bevolkingsgroei heeft agrarische innovatie naar de top van de Chinese agenda geduwd. In het laatste vijfjarenplan (2016-2020) staat agrifood dan ook hoog op de agenda.

In 2016 heeft de Chinese overheid het plan Outline for Healthy China 2030 uitgebracht, met als doel het systeem van voedselveiligheidsnormen te verbeteren. Het uiteindelijke doel is om normen voor voedselveiligheid in overeenstemming te brengen met internationale normen. Voortdurende verbetering, monitoring en evaluatie van voedselveiligheidsrisico's ondersteunen dit doel. Tegen 2030 streeft China naar een volledige dekking van de voedselveiligheid risicomonitoring.

Kansrijke Nederlandse producten in agrifood voor de Chinese markt:

- Babyvoeding.
- Kasteelt (zoals klimaatcontrole en duurzame kassen).
- Pluimvee.
- Aardappelverwerking.
- Data gedreven agrifood innovatie (om de opbrengst van gewassen te verhogen).
- Bloemen en planten, veredeling en landbouwkundig onderzoek.
- Mestverwerking. Dierlijk en organisch afval. China heeft een groot mestprobleem en er is dringend behoefte aan innovatieve oplossingen.
- Afvalverwerking.

<http://www.agf.nl>

Bron: UN Comtrade - CBS

Stappenplan

De Chinese overheid heeft een concreet stappenplan uitgewerkt om ervoor te zorgen dat de groei binnen deze sector toeneemt. Het doel daarin is om:

- Technologie binnen deze sector te verhogen – innovatie.
- Bevorderen van samenwerking met buitenlandse ondernemingen die al sterk zijn in deze sector.
- Stimuleren van het importeren van agrifood uit het buitenland.

Sector Life Sciences & Health

ZORGSTEEEM

Het huidige Chinese zorgsysteem moet toegankelijk en betaalbaar worden voor de hele bevolking. De gehele gezondheidszorg moet van goede kwaliteit zijn, in de ontwikkelende steden en kleinere plaatsen. Veel Chinezen moeten nu nog ver reizen voor het dichtstbijzijnde ziekenhuis. In veel gevallen moeten ze helaas hun jarenlange spaargeld uitgeven aan hoge ziekenhuisrekeningen.

Om de nodige verbeteringen in het zorgsysteem in China door te voeren, heeft de centrale regering een grootscheepse hervorming afgekondigd. Er moet toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg van goede kwaliteit komen voor de hele Chinese bevolking. Deze hervormingen gaan gepaard met een miljardeninvestering in nieuwe ziekenhuizen, klinieken en bijbehorende apparatuur. De nadruk ligt op het verbeteren van de landelijke zorgvoorzieningen in rurale gebieden en steden, op het verbeteren van de kwaliteit van openbare ziekenhuizen en betere training van artsen en het zorg–personeel. Een goede en betaalbare basisverzekering voor elke Chinees is één van de doelstellingen van de nationale overheid.

FARMACEUTISCHE INDUSTRIE

De overheid van Jiangsu wil het totale zorgbudget omlaag brengen door een gecentraliseerde inkoop van medicijnen. De nationale regering wil een zogenaamde lijst van essentiële medicijnen instellen. China is de tweede grootste markt voor farmaceutische producten en groeit snel.

In Jiangsu stimuleert de overheid de farmaceutische industrie om in de toekomst op de internationale markt te kunnen concurreren. China voldoet inmiddels aan de internationale standaarden op het gebied van GMP-richtlijn (Good Manufacturing Practice). Naast westerse farmacie ziet China ook een rol weggelegd voor traditionele Chinese geneesmiddelen (TCM) op westerse markten. Chinese partijen onderzoeken werkzame stoffen in TCM om voor gebruik in geneesmiddelen te worden toegelaten in het Westen. In een aantal landen zijn hiervoor al testprocedures gestart.

MEDISCHE APPARATUUR

Jiangsu kent de hoogste concentratie van binnenlandse fabrikanten van medische apparaten binnen China. Veel van deze lokale bedrijven richten zich voornamelijk op de markt voor medische apparatuur in het laagste marktsegment. Geavanceerde medische apparatuur zoals röntgenapparatuur, chirurgische apparatuur en echografie diagnostische apparatuur wordt nog grotendeels geïmporteerd uit Europa. Nederland staat in China bekend om haar hoogwaardige medische producten, waarin bijvoorbeeld Philips een bekende naam is.

OUDERENZORG EN VERGRIJZING

De ouderenzorgsector in China staat nog in de kinderschoenen, met slechts weinig ervaring en weinig sociale acceptatie. In de komende tien jaar is de vraag binnen deze sector hoog. De overheid van Jiangsu realiseert zich dat investeren in de voorzieningen voor ouderenzorg noodzakelijk is. Buitenlandse investeerders hebben zelf de mogelijkheid om onafhankelijk of met Chinese partners faciliteiten te realiseren in de provincie. Stadsbesturen en investeerders in de provincie zoeken hierin naar buitenlandse expertise.

Nederland wordt beschouwd als één van de meest ontwikkelde landen binnen dit gebied. Een aantal Nederlandse bedrijven zijn al actief op de Chinese LSH-markt. Maar ze ervaren dat een goede lokale partner belangrijk is in het uitwerken van een langetermijnstrategie.

BASIS OPENBARE VERPLEEGHUIZEN

Zogenaamde 'senior living resorts' zijn ontwikkeld voor ouderen met onvoldoende inkomen en zonder andere plek om te verblijven. Deze openbare woningen hebben echter onvoldoende capaciteit en lijden onder een slechte reputatie.

THUISZORG

Verreweg het grootste deel van de zorg voor ouderen in China wordt nog steeds gedaan op een traditionele manier: door de kinderen. Echter, de meeste van deze kinderen en hun echtgenoten moeten fulltime werken om de kost te verdienen. Ze hebben geen tijd om daarnaast voor hun ouders te zorgen. Bovendien heeft Jiangsu miljoenen migrerende werknemers, die niet bij hun ouders in de buurt wonen.

Hoe gaat men met deze kwestie om?

Enkele voorbeelden:

- In Suzhou wordt geëxperimenteerd met een virtueel thuis-gebaseerd ouderenzorg systeem.
- De overheid van Nanjing biedt een (beperkte) subsidie aan volwassenen die hun baan moeten opzeggen om voor hun ouders te zorgen.
- Voor ouderen waarvan het enige kind is gestorven voorziet de overheid ook in beperkte subsidie.

TOP-END PRIVATE VOORZIENINGEN

De afgelopen jaren zijn er verschillende initiatieven voor up-market zorgcentra opgestart. Meestal geïnitieerd door grote Chinese vastgoedondernemingen en ondersteund door lokale overheden. De meeste van deze experimenten zijn gericht op het aanbieden van hoogwaardige zorg in particuliere bejaardenhuizen, gericht op de rijkere lagen van de bevolking.

In de Chinese LSH-industrie is een gebrek aan baanbrekend onderzoek en innovatieve ideeën. De overheid in Jiangsu stimuleert innovatie en onderzoek door binnenlandse bedrijven en onderzoeksinstituten. Daarnaast verwelkomt ze strategische partnerschappen met buitenlandse organisaties om meer geavanceerde technologie en innovatieve producten aan te trekken.

In het publieke domein biedt Jiangsu uitstekende academische centra die betrokken zijn bij farmaceutisch en biotechnologisch onderzoek, zoals Nanjing Pharmaceutical University, Nanjing University, Nanjing University of Technology en Jiangnan University in Wuxi. In totaal werken ze met 13 Key National Centres (nationale centra van topkwaliteit).

Voornaamste LSH-development zones

1. Nanjing Biotech and Pharmaceutical Valley.
2. Taizhou China Medical City (CMC, focus op geneesmiddelenonderzoek, diagnostische medische hulpmiddelen en nanomaterialen).
3. Suzhou BioBay (focus voornamelijk op met biofarmaceutische productie en verwerking, diagnostiek en medische hulpmiddelen).

De belangrijkste organisaties in Jiangsu in de LSH-sector

1. Jiangsu Provincial Commission of Health and Family Planning.
2. Jiangsu Pharmaceutical Profession Association.
3. Jiangsu Association for Medical Device Industry.
4. Jiangsu Medical Association.

Kansen voor Nederland en mogelijkheden binnen LSH in Jiangsu

- Investeringsmogelijkheden in private ziekenhuizen.
- Investeringsmogelijkheden in life sciences/ biomedische sector.
- Vraag naar medische hulpmiddelen in de zorgsector.
- Ontwerp en herinrichting van ziekenhuizen en klinieken.
- Inspelen op behoeften van de vergrijzende bevolking.
- E-health (IT in de zorg).
- Training van zorgpersoneel en artsen.
- Training op het gebied van GMP-compliance.
- Afzetmarkt voor medische technologie.

Bron: http://wjw.jiangsu.gov.cn/art/2018/3/21/art_49499_7539957.html

Dit is de BOM

De BOM (Brabantse Ontwikkelings Maatschappij) bouwt samen met ondernemers aan een sterke, duurzame, toekomstbestendige Brabantse economie.

We delen kennis, vormen netwerken en verstrekken kapitaal aan vernieuwende Brabantse ondernemingen en duurzame energieprojecten. Daarnaast stimuleren we innovatieve, buitenlandse ondernemingen om zich in Brabant te vestigen en helpen we Brabantse bedrijven met hun uitbreiding in het buitenland.

BOM Internationaliseren

Met de dienst Internationaliseren helpt de BOM Brabantse ondernemingen om hun kansen op internationale markten optimaal te benutten en sneller te kunnen groeien. Onze onafhankelijke positie opent deuren bij ondernemers, kennisinstellingen en overheden die voor anderen vaak gesloten blijven. Zo helpen we ambitieuze ondernemers om hun kansen op nieuwe markten optimaal te benutten.

ONZE DIENSTEN

Toegang tot netwerken

Contact met interessante business partners, kennisinstellingen en lokale overheden.

Informatie en kennisdeling

Informatie over markten, financieringsinstrumenten voor internationaal zakendoen en evenementen in binnen- en buitenland.

- Toegang tot relevante sectorinformatie en specifieke bedrijfsinformatie.

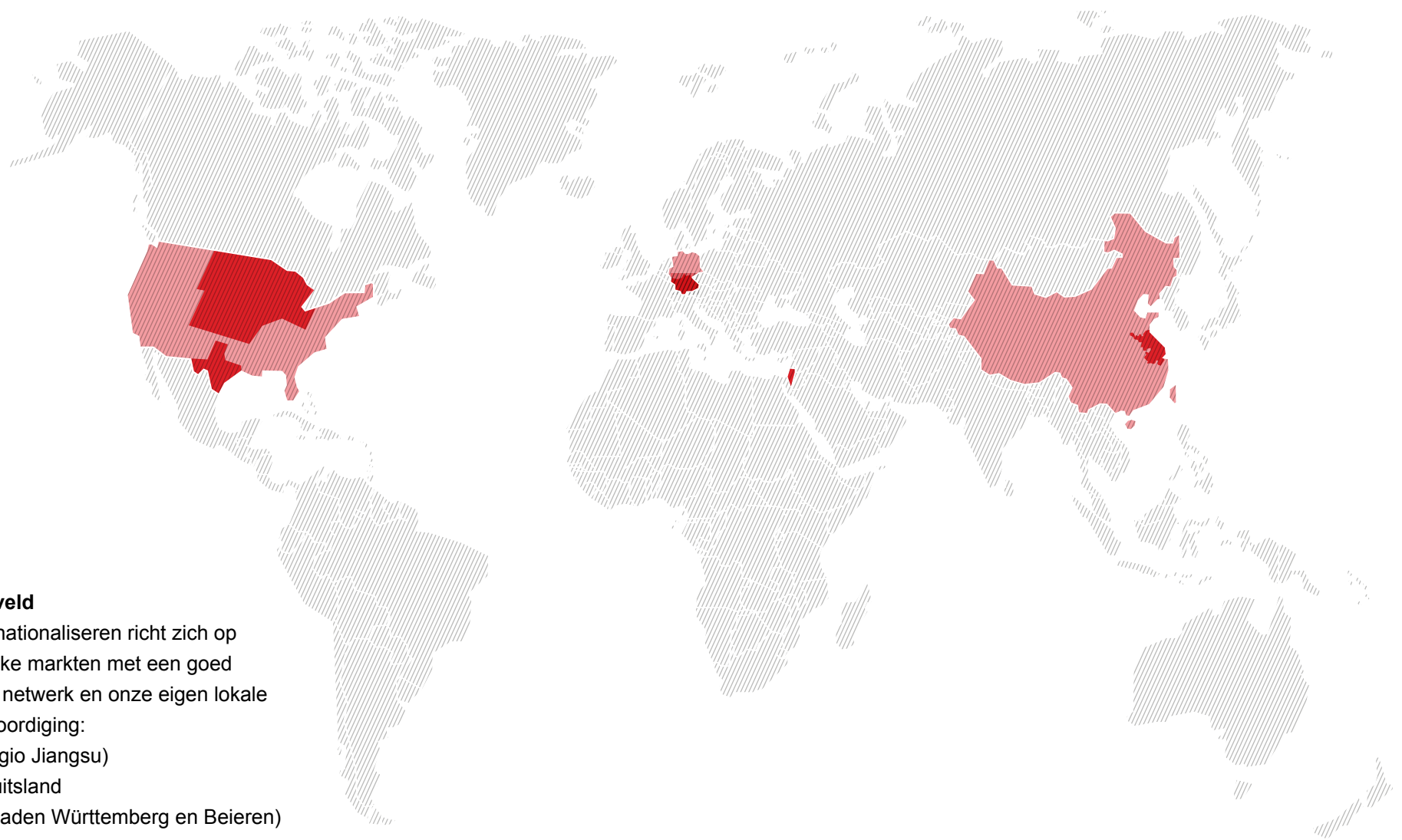

Ondernemersreizen

Deelnemen aan seminars en bedrijfsbezoeken die je helpen je bedrijf in het bedrijf in het buitenland te profileren.

- Organisatie van kleinschalige evenementen met focus op matchmaking.
- Ontvangst van buitenlandse bedrijvendelegaties, waarbij Brabantse bedrijven kunnen deelnemen aan het programma.

Bron: http://wjw.jiangsu.gov.cn/art/2018/3/21/art_49499_7539957.html

Ons werkveld

BOM Internationaliseren richt zich op drie kansrijke markten met een goed ontwikkeld netwerk en onze eigen lokale vertegenwoordiging:

- China (regio Jiangsu)
- Zuid – Duitsland
(regio's Baden Württemberg en Beieren)
- Verenigde Staten (Midwest en Texas)
- Israël

